

Bærum kommune

Vann og avløp

post@baerum.kommune.no

6. september 2016

Høringsuttalelse til Hovedplan Vannforsyning, avløp og vannmiljø 2017 - 2020

Bærum Elveforum takker for invitasjonen til å kommentere og komme med innspill til Hovedplanen.

Bærum Elveforum er et kompetanse - og kontaktforum for frivillige arbeidsgrupper for Bærums vassdrag, med oppgave å bidra til vern, rehabilitering og gjenåpning av kommunens vassdrag, primært i byggesonen.

Bærum Elveforum skal bidra til bevisstgjøring av ansvar og roller mellom frivillige organisasjoner og kommunens etater, og bidra til bedre dialog og samhandling mellom involverte. Vårt hovedanliggende er med andre ord å bidra til en fremtidsrettet forvaltning av kommunens vann og vassdrag.

Vann og avløp besitter mye faglig innsikt og gjør en god job for Bærum kommune. Det er all mulig grunn til å støtte planen i dens intensjoner. Sammen med Natur og Idrett har man et stort ansvar for kommunens samlede vassdragsforvaltning. Nødvendigheten av faglig samarbeid mellom etatene understrekes flere steder. Imidlertid skulle vi gjerne sett at samarbeidet forsterkes.

Vi er klar over at man kan henvise noen av våre kommentarer til andre etater. Men vassdragsforvaltningen generelt og flomproblematikken spesielt har så store miljømessige, helsemessige og økonomiske konsekvenser for kommunen at en hovedplan for vannmiljø må synliggjøre og adressere ansvaret som alle etater har. I tillegg til Natur og Idrett (NAID) har også Plan og Eiendom betydelig ansvar for å sikre blågrønne verdier og minimere flomskader.

Vann og avløp i samarbeid med NAID må satse mer når det gjelder å informere andre kommunale etater om hva en i dag faktisk vet om utvikling av framtidig nedbør og konsekvenser av den, ikke minst i områder med bekker lagt i rør. Vann og avløp må også skaffe seg mer kompetanse og bli langt mer offensive i arealplanleggingen. Dette gjelder så vel Kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner. Vi kommenterer nedenfor at verken Handlingsplan 2016 – 2019 for Rehabilitering og forvaltning av vassdrag i Bærum kommune eller Bærums Blå liste er nevnt i hovedplanen.

Våre innspill er rettet mot kapitlene 4 Avløp og 5 Vannmiljø. Vi kommenterer ikke tekniske løsninger.

Kapittel 4 Avløp

Kapittel 4.3 Klima i endring er opptatt av økende nedbørsmengder og behovet for bortledning av overvann.

Hovedplanen har mange riktige og viktige strategier for å mestre utfordringene med overvann, bl.a når det gjelder kommunikasjon og samordning mellom etatene. Men realiteten (se nedenfor om flommen på Bekkestua) forteller vel at det foreløpig er et stykke mellom intensjoner om tverretattlig samarbeid - og praksis.

Det kan være på sin plass å oppdatere Hovedplanen med informasjon om og kommentarer til det voldsomme skybruddet man hadde i august i år. Dette kan være en nyttig påminnelse til blant andre politikerne om at de må ta konsekvensene av klimaendringer langt mer alvorlig enn det kan synes å være tilfellet i dag. Rema 1000-gården på Bekkestua fikk store vannskader, den ligger i Eiksbekkens nedslagsfelt. Nadderudbekken ligger i samme område, og her planlegger man nye Bekkestua skole og idrettsanlegg. Nadderudbekken og Eiksbekken må åpnes for å få bedre kontroll med overvannet.

Vi kunne tenke oss en bedre presisering av hvordan Vann og avløp skal bidra slik at Bærum kommune er best mulig utrustet for å håndtere fremtidige klimautfordringer.

Kapittel 4.4 Overvann tar for seg overvannsutfordringene som kommunen har. Kan man være mer presis når det gjelder utfordringen *Hvem eier overvannsutfordringene?* I første rekke gjelder dette grunneier og utbygger, men kommunen har et overordnet ansvar for å informere om hva slags overvannsutfordring det dreier seg om (nedbørintensitet og avrenningsmuligheter). Kommunen må være opptatt av om man gir tillatelse til utbygging i flomutsatte områder, enten om bekken er nedgravd eller ei (ref. kommentarene om Eiksbekken og Nadderudbekken ovenfor).

Vi ser alt for mange eksempler på at ikke bare store utbyggere, men også villaeiere og småhusutbyggere, velger å asfaltere eller legge betongheller over større arealer knyttet til inngangsparti og biloppstillingsplasser. Utfordringen for Bærum kommune er å ta stilling til økningen i tette flater i områder som tidligere kunne absorbere overvann. Dette må få konsekvenser for fremtidig forvaltning. En utbygger må ikke tillates å øke flomfaren nedstrøms.

Krav om overflatevannhåndtering har begynt å komme inn i reguleringsplaner. Vi tillater oss å være noe tendensiøse, men det virker som om Planavdelingen i byggesaksbehandlingen ikke bare er kunnskapsløse, men også neglisjerer data når det gjelder å ta konsekvenser av framtidig nedbørsmønster. Noe er galt når Rema 1000 tillates å bygge som de har gjort på Bekkestua, og når kommunens Nadderudhallen får kostbare vannskader.

Forsikringselskapene lærte forholdsvis fort å stille kommunene til ansvar når de tillot bygging innen 10-50 års flomsone. Nå tar man til orde for samme holdning til kommuner som ikke tar tilstrekkelig hensyn til overvann.

Utfordringene *Overvann i reguleringer og byggesaker – Hvordan ønsker vi at dette skal løses i Bærum og Hva innebærer det for grunneiere at overvann skal håndteres på egen grunn* vil vi tro at man enkelt kan finne løsningen på. Kommuneplanens Arealdel, paragraf 11.4, gir føringer for vassdragsforvaltningen. Vannressurslovens paragraf 11 dreier seg om kantvegetasjon, og paragraf 13 om grunneiers råderett.

Når det gjelder kapittel 4.4.3 Gjenåpning av bekker ser vi ikke helt hvorfor det skal være vanskelig å få avtaler med grunneier om gjenåpning av bekker når både Kommuneplanen og Vannressursloven gir klare føringer.

I dette kapitlet skulle vi gjerne se kobling til *Bærum's blå liste*, som kommunen er i ferd med å utarbeide. Vann og avløp bør ha et betydelig ansvar for å informere og rettlede Planavdelingen, Eiendomsavdelingen, utbyggere og eiendomsbesittere om hvordan de skal forholde seg til bekkeåpning og håndtering av fremtidens forventede skybrudd.

Vi foreslår at det settes opp en liste over prioriterte gjenåpningsprosjekter, se for eksempel *Rehabilitering og forvaltning av vassdrag i Bærum kommune, Handlingsplan 2016-2019*.

Hovedplanen bør i flere tilfeller referere til denne handlingsplanen. Her finner man oppsummeringer om blant annet Kommuneplanen, Vannforskriften, gjenåpning av lukkede bekker, biotopforbedrende tiltak og kantvegetasjon langs elver og bekker.

I samme kapittel vil vi foreslå at Hovedplanen tar for seg hvem som har ansvar for å etablere kantvegetasjonen langs vassdrag som åpnes. I Solbergbekken gjør Vann og avløp en viktig jobb for å åpne deler av bekken og etablere stedegen vegetasjon. Langs Skallumbekken, der den nylig er åpnet langs Ballerud, er kantvegetasjonen mangelfull. Kommunen har store utfordringer når det gjelder åpning av deler av Tjernsrudbekken. Her ser vi gjerne at ansvarsfordelingen mellom Vann og avløp og NAID klargjøres. Hvem har ansvar for å reetablere kantvegetasjonen når Dælibekken og Ståvibekken åpnes?

Når det gjelder kapittel 4.4.4 lokal overvannsdiskonering – vil vi tro at kommunens egen ekspertise og i samarbeid med blant annet Oslo kommune relativt raskt kan utarbeide Plan for lokal overvannsdiskonering. Vi vil også ha en nærmere orientering om *skybruddsplanen*.

I kapittel 4.4.6 Overvann og innovasjon ser vi gjerne at man nærmere komme inn på hva slags verktøy man kan tenke seg for å møte klimautfordringene knyttet til økt nedbør.

Kapittel 5 Vannmiljø

Under kapittel 5.1.2 Lysakervassdraget står det *En trussel for vassdraget er endringer i vannføringen, store deler av vassdraget er regulert med minstevannføringsbestemmelser*. Her kan det være på sin plass med en nærmere forklaring om hva denne trussel går ut på.

Under kapittel 5.5 Tiltak og avløpsvirksomhetens rolle står det at Vann og avløp forvalter et begrenset ansvarsområde hva Tiltaksplanen for Indre Oslofjord Vest angår. Her kan det være på sin plass å informere om tjenestesteder som forvalter andre ansvarsområder.

Det er fortjenstfullt at Vann og avløp ønsker å være en aktiv bidragsyter og pådriver for det arbeidet som kommunen skal gjennomføre for å sikre et godt vannmiljø. Virksomheten skal gjennomføre nødvendige tiltak knyttet til sitt ansvarsområde.

Vi ser gjerne at Vann og avløp også retter oppmerksomheten mot renovasjon. Fylkesmannen i Oslo og Akershus rettet i en revisjonsrapport skarp kritikk mot Bærum kommune høsten 2014 når det gjaldt avrenning fra Isi I og II. Renovasjon sendt et Fylkesmannen et svar. Ikke bare fra Isi-anleggene, men også fra mange andre avfallsplasser lekkes det miljøgifter og tungmetaller til vassdragene våre. Har Renovasjon tilstrekkelig kompetanse til å løse problemet, eller er samarbeid med Vann og avløp påkrevet?

Bærum Elveforum setter pris på at Vann og avløp i løpet av 2017 vil ansette en person som er knyttet til enhetens forvaltningsansvar for Tiltaksplanen.

Vi setter også pris på at man har Nadderudbekken som fokusområde. Her kan man få nyttig erfaring som kan brukes i andre lukkede og åpne vassdrag som Tiltaksplanen tar for seg. Se også våre kommentarer ovenfor om overvannsutfordringene i dette vassdraget.

Vennlig hilsen

Bo Wingård

Leder Bærum Elveforum